

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 10 (5136)

СТУДЗЕНЬ

11

ПЯТНІЦА

1935 г.

год выдання XVII

РАЗГОРНЕМ ПАЛІТЫЧНУЮ І КУЛЬТУРНА-МАСАВУЮ ЗІМОВУЮ РАБОТУ У ВЁСЦЫ

Зіма ў разгары. Сельскагаспадарчы год закончан. Канчаецца размеркаванне даходаў. Для ўсякага ясны аграмадны поспехі гэтага года. Несумненна, мы зрабілі яшчэ адзін буйны крок у справе ажыццяўлення лозунга тав. Сталіна — зрабіць усе калгасы большэвіцкімі, а калгаснікаў — замежнымі.

Але мы ні на хвіліну не павінны забываць, што лозунг тав. Сталіна гаворыць не толькі аб заможным, але і аб культурным жыцці, гаворыць аб тым, каб зрабіць калгасы **БОЛЬШЭВІЦКІМІ**. Вось чаму мы павінны старастаць зіму для найшэрайшай палітычнай і культурна-масавай работы.

Трэба прызначыць, што задача масавай работы, асабліва культурнай, яшчэ недастаткова ўсваядзена ва многіх раёнах, што справа гэта ва многіх выпадках пущана на самацёк. Нарэдка самі райкомы ўхіляюцца ад кіраўніцтва культурна-масавай работай на вёсцы, прадастаўляючы яе асобным звяном савецкага апарата — райана і т. д. У гэтых адносінах павінен быць створан рашучы пералом. У саблюдзенне зіму неабходна, па-першае, правесці ў кожным калгасе элементарную палітычную растлумачальную работу — некалькі гутарак (хоць-бы 3-4) аб савецкай уладзе, аб партыі і яе правядзеньнях, аб міжнародным становішчы, аб рашэннях з'ездаў савецкай партыі; асабліва растлумачыць калгаснікам кантрольваючыную сутнасць траціцкіска-зіноўеўскай апазіцыі і яе падонкаў.

У адносінах калгаснага актыва трэба паставіць задачы — дабіцца, каб кожны актывіст — старшыня калгаса, брыгадзір, заг. фермай і т. д. — **ПРАЧЫТАЎ ХОЦЬ-БЫ АДНУ КНІЖКУ**, якая дае мінімум паліграматы.

Па-другое, трэба разгарнуць у калгасах **АГРАВУЧОБУ**. Варта ўказаць хаця-б толькі на нашы няўдачы з ільшом па многіх раёнах, каб зразумець аграмаднае значэнне ўсваення калгаснай масай аграмадных ведаў. Трэба паставіць задачы, каб у **КОЖНЫМ КАЛГАСЕ БЫЛО ПРАЧЫТАНА ЗА ЗІМУ НЕ МЕНШ ДВУХ-ТРОХ ЛЕКЦЫЙ ПА АГРАЗОАТЭХНІЦЫ**.

Улічваючы аграмаднае значэнне справы санітарнай культуры ў быт, трэба дабіцца, каб калгасы былі ахоплены лекцыямі (хоць-бы па 1-2) па санітарыі і гігієне.

Трэцяя задача — асваенне калгаснымі масамі мастацкай літаратуры. Справа нашага гонару дабіцца, каб кожны літгурток у калгасе, які

знаходзіцца ў сельскім цэнтры, прачытаў поўнаасцю мінімум кніг, якія прапанаваны штабам літпаходу. Ва ўсіх астатніх калгасах трэба дабіцца, каб прачыталі не менш двух кніг, хоць-бы «Паднятую цапінку» і «Дрыгву».

Чацвёртая задача — ахапіць калгасы **КІНОСЕАНСАМІ**. 1-2 кіносеансы ў кожным калгасе — рэч у поўнай меры даступная. Белдзяржкіно і райкомы партыі ў прыватнасці, павінны пацаловацца, каб імны варыянт «Чапаева» пабываў у кожным калгасе.

Па-пятая, можна і трэба арганізавана правесці ў калгасах **ВЕЧАРЫ САМАДЗЕЙНАСЦІ**. Трэба рушыць, напрыклад, справу з харавымі, музычнымі, драматычнымі і іншымі гурткамі.

Шостая справа, на якую мы павінны звярнуць увагу, гэта ўкараненне фізкультуры ў калгасныя масы. У кожным калгасе ёсць магчымасці, каб арганізаваць лыжныя гурткі. Ва многіх калгасах няцяжка наладзіць каткі.

Такі самы асноўны мінімум зямнай культуры ў калгасах.

У святле гэтых задач аграмаднае значэнне набывае **ХАТА-ЧЫТАЛЬНЯ**. А між тым хата-чытальня ў нас закінута, кадры тут падобраны дрэнна. Хата-чытальня павінна стаць арганізуючым цэнтрам культурнай работы ў вёсцы; яна павінна арганізаваць сістэматычнае гучнае чытанне газет, чытанне мастацкай літаратуры, пры ёй павінны праводзіцца гурткі самадзейнасці, яна павінна быць арганізатарам сярэнявай справы.

Вялікая ўвага павінна быць аддана калектыўнаму наведванню тэатраў і кіно. Мы маем некалькі соцень прыгарадных калгасаў, якія знаходзяцца на адлегласці якіх-небудзь 3-5-8 кілометраў ад раённых цэнтраў. Гэтыя калгасы няцяжка прыцягнуць да калектыўнага прагляду лепшых п'ес і карцін.

АСАБЛІВА ВЯЛІКАЯ У ГЭТАЙ СПРАВЕ РОЛЯ КОМСАМОЛА. Імяна ён павінен тут праявіць асобую ініцыятыву. Было-б палітычна няправільным і блізарукім процістаяць справу падрыхтоўкі да ясны разгортвання культурна-масавай работы. Наадварот, няма ніякага сумнення, што чым глыбей разгорнем мы культурна-масавую работу, тым з большым поспехам правядзем веснавую саўбу, тым хутчэй ўзінем масы на барацьбу за паспяховае правядзенне трэцяга года другой п'яцігодкі ў сельскай гаспадарцы БССР.

Прамова таварыша М. І. КАЛІНІНА на з'ездзе саветаў маскоўскай вобласці

Таварышы, справа, зразумела, не ў апладысментах і не ў прывітаннях. Я шкадую, што таварышы ўсё такі мала ўказваюць на тым недахопы, якія ў нас ёсць і якія трэба выправіць.

Аб тым, што Маскоўская вобласць ідзе наперадзе і ідзе значным темпам наперад, аб гэтым таварыш не прыходзіцца. Атрыманне ордэна Леніна — рэзультат нашых вялікіх поспехаў. Але я лічу, што яшчэ трэба вельмі многа працаваць.

Мы бачым, што эфектыўнасць працы яшчэ вельмі нізкая. Значыць яшчэ многа ёсць недахопаў, значыць, яшчэ многа ёсць адстаючых участкаў.

Я лічу, што пры нашай тэхніцы работы павінен вырабляць прадукцыі значна больш тата, што ён вырабляе цяпер. Таты і рабочы атрымае немалую зарплату, і дзяржава астанецца як следуе (апладысмента).

Гэта адно. Другое — я лічу, што нашы калгасны сектар не ядзюць поўнаасцю справіцца з вельмі дрэнным надвор'ем мінулага года.

Урадзай зямлі ў гэтым годзе ў частцы раёнаў Маскоўскай вобласці быў, бадай, ніжэй сярэдняга. Ёсць, вядома, участкі, дзе ўрадзай быў вышэй. Гэта і даказвае: калі ёсць участкі, дзе ўрадзай вышэй сярэдняга, значыць, ёсць участкі, дзе ўрадзай абураючы.

Гэта гаворыць аб тым, што мы яшчэ не ўсім аўдалі сіламі прыроды. Калі мы аўдалым прыродай, у нас будзе так: дажджы льюць — ўрадзай лобны таму, што дажджы мога; калі засуха — ўрадзай добры таму, што сонца многа. Калі мы да гэтага дойдзем, і калі сярэдні ўрадзай у вобласці будзе не ніжэй 100 пудоў з гектара, таты будзе добра.

Той ўрадзай, які ў нас зараз ёсць, — гэта перамога для Маскоўскай вобласці таму, што тут былі абураючыя ўрадзай — даваенныя ўрадзай. Таты гаспадарка выдася варварскі прымітыўна: чаго варта адна пераапалясціца. З гэтым мы пачынаем.

Але работы наперадзе палая куча. Урадзай па нашых патрэбнасцях малы. Так, малыя ўрадзай. А хлеба многа ялім. Мы сабралі 1.500 млн. пудоў хлеба. І ўсё гэта ялісца. Чаму многа хлеба ялім? Таму, што ў нас яшчэ мала лепшых, большшэйшых участкаў. Хлеб будзе лепшы, калі мы будзем пераапалясціцца.

Вядома, з Маскоўскай вобласці чэрпаюць многа людзей. Адно навуцальныя ўстановы колькі талантлівых людзей забіраюць і кідаюць на іншыя франты. Але я кажу: і магчымасцей у Маскоўскай вобласці куды больш, чым у другіх.

Ваши перавы перад усімі іншымі абласцямі ў сельскай гаспадарцы заключаюцца ў тым, што ў вас, як гавораць, забеспечаны ўрадзай. Пагода тут, больш ці менш устойлівая, не бывае надзвычай вялікай засухі, якя, зразумела, з прычыны нашай слабасці, усё чамаганні людзей зводзіць на нішто, не бывае і надзвычай многа дажджы.

Значыць з аднаго боку ўмовы спрыяючы. Але часам забываюць другі бок пытання.

Наша зямля сама па сабе нічога не робіць. Наша зямля, як мабыць, ні ў якой другой вобласці, за выключэннем суседніх — Ленінградскай, Заходняй, Ізанаўскай — неграбуе вельзнай працы.

Зразумела, усёякая зямля любіць працу — гэта верна, але ўсё такі наша-то зямля нічога без працы не дае, абсалютна нічога.

Калі хочаш атрымаць 100 пудоў зямлі з гектара і 1000 пудоў бульбы — зямля пастаянна можа даць такі ўрадзай, — неабходна прыкладзі вялікую працу.

сотні гектараў зямлі, а гэта раўняецца ранейшай немалой пачыткай гаспадарцы, кожная тона цюю мае выключнае значэнне.

Мне здаецца, што калгаснікам не шкодзіла-б тут, па з'ездзе, замест прывітанняў (вядома, прывітанні — рэч добрая, але прывітанне — гэта самае лёгкае: па-першае, апладыруюць, па-другое — усім весела становіцца) падрабляць, падставаму абмеркаваць усё пытанні нашай сельскай гаспадаркі, кр'атычна разабраць вынікі нашай работы за мінулыя перыяды.

Вы думаеце, мы толькі прывітаннем рады. Не, выбачайце, прывітанні — рэч добрая, але вось свініна, малако, масла — усё гэта куды лепш за ўсякія прывітанні.

Калі гэтых прадуктаў у нас будзе вялікая колькасць, калі мы завалім краіну прадуктамі, калі іх у нас будзе поўны лішак, таты нас усюды і за межамі Савецкага Саюза забудуць вітаць, кланяцца ім, як кланяюцца багатаму дзядзі, аб нас будуць гаварыць: вось яны — сапраўдныя гаспадары.

Я лічу, што таварышы **Кагановіч, Філатаў, Міхайлаў** — кіраўнікі Маскоўскай арганізацыі — многае ведаюць, і вы новага не скажаце. Але важна ўказаць з трыбуны, што там і там ёсць прарывы, трэба лянчыць, у такім і такім раёне трэба зрабіць тое і тое і т. д. Адна справа, калі тав. Філатаў сам ведае, а другая справа, калі яму на гэта ўказаць, да яшчэ з трыбуны з'езда саветаў. (Апладысмента).

Вось у чым соль, таварышы. Я лічу, што мы значна выраслі, што мы могам добра разгарнуць работу, надзейці да яе крытычна, ды ітакі і гольца. 66 пудоў з дзесяціны — гэта ўрадзай вышэй сярэдняга па ўсім Саюзе. Але гэта ўрадзай малы, што і гаварыць. У нас нараджаецца ў год 3 млн. новых людзей. Трэба-ж карміць гэтых людзей, трэба іх адзяваць. Трэба іх добра карміць. Маленькія дзеці паграбуюць добрага харчавання, каб было здаровае цела і большшэйшы здаровы дух (апладысмента).

На гэтым, таварышы, я заканчваю. І так, поспехі ёсць, запішам, гэта — ёсць. Але супакойце на гэтым, гаварыць толькі аб поспехах — гольца. Наадварот, трэба ўскрыць памылкі, трэба гаварыць не аб тым, што мы атрымалі 66 пудоў з дзесяціны, а аб тым, чаму мы не

НІКАЛАЮ ФЭДАРАВІЧУ ГІКАЛО ПРЫВІТАННЕ ПЛЕНУМА ЦК ЛКСМБ.

Вам, любімаму нашаму другу, баявому кіраўніку большэвікоў Беларусі, пленум ЦК ЛКСМБ шле палкае комсамольскае прывітанне.

Пад Вашым непасрэдным кіраўніцтвам, большэвіка-ленінца-сталінца, наша рэспубліка дабілася аграмадных поспехаў як у сельскай гаспадарцы, так і ў прамысловасці.

У гэтых поспехах немалую ролю адыграў комсамол і рабоча-калгасная моладзь, штодзённа адчуваўшая скрозь і ўсюды, на кожным прадпрыемстве і ў калгасе Вашу любоў і ўвагу к рабоце комсамола, к патрэбам і запросам моладзі, Вашу моцную дапамогу большэвіка-кіраўніка.

Абмяркоўваючы на пленуме кардынальнае пытанне работы комсамола Беларусі — выкананне рашэння оргбіро ЦК ВКП(б), ЦК ВЛКСМ і ЦК КП(б)Б, мы аб'яваем Вам, Нікалай Фэдаравіч, яшчэ мацней, яшчэ лепш папрацаваць над павышэннем класавай пільнасці, ідэалягічнай узброенасці арганізацыі, над згуртаваннем нашых радоў вакол КП(б)Б, вакол партыі Леніна-Сталіна, вакол гарача любімага намі вялікага правядыра пролетарскай рэвалюцыі — тав. Сталіна.

Няхай жыве комуністычная партыя большэвікоў і яе правядыр тав. Сталін!

Няхай жыве КП(б)Б, яе ЦК і найлепшы большэвік-ленінец-сталінец Нікалай Фэдаравіч Гікало!

ЗА РУБЯЖОМ

ЗА АДЗІНЫ ФРОНТ БАРАЦЬБЫ СУПРОЦЬ РЭПРЭСІЙ ЗВРОТ ВЫКАНКОМА МОПР'А

ПАРЫЖ, 9 студзеня. (БЕЛТА). У алубыжаваным звароце выканкома МОПР'а к рэфармісцкаму Інтэрнацыяналу прафсаюзаў, сацыялістычнаму Інтэрнацыяналу і к «Фонду Матэоці» гаворыцца: «Справа ідзе аб арганізацыі агульнай кампаніі дапамогі іспанскім рабочым, забіваемым тысячамі і абложваемым у турмы дзесяткамі тысяч. Мы карыстаемся гэтым выпадкам, каб узняць пытанне аб агульных дзеяннях у міжнародным маштабе для дапамогі блізкім ахвярам тэрору ў радзе краін».

З гэтай мэтай МОПР прапанавае арганізаваць асобныя канферэнцыі для стварэння адзінага фронту барацьбы супроць рэпрэсій. Зварот прапанавае выдэлеціць прадстаўнікоў для перагавораў па працягу бліжэйшых 10 дзён.

Спінючыся на міжнародным значэнні польска-данцускага збліжэння, Грэйзер заявіў: «Не падлягае сумненню, што Данцгг стане мастом згоды паміж Германіяй і Польшчай, які сам па сабе ўжо здолеў забяспечыць мір у Еўропе».

У палітычных колах зварачаюць увагу на тое, што момант, выбраны для збліжэння, — гэта пераходны момант у гісторыі міжнародных адносін.

У ФАШЫСЦКАЙ

Папярэднія вынікі выканання плана па прадукцыі прамысловасці БССР саюзага і рэспубліканскага падпарадкавання за 1934 г.

(у тыс. руб. у цэнах 1926-27 г.)

План 1934 г.	Фактыч. выканан. за 1934 г.	Прадукцыя 1934 г. у проц.	
		К плану 1934 г.	К пра-дукцыі 1933 г.
1.	2.	4.	5.
ПРАМЫСЛОВАСЦЬ САЮЗ-НАГА ПАПАРАДКАВАННЯ:			
а) без лесазагатоўак	366.694,1	368.674,7	100,6
б) з лесазагатоўкамі	471.469,2	471.331,2	100,0
У тым ліку:			
Наркамцэпрам	65.141,5	70.102,1	107,5
Наркамлегпрам	67.546,0	69.188,9	102,5
Наркомлес:			
а) без лесазагатоўак	112.841,0	109.517,6	97,1
б) з лесазагатоўкамі	217.616,1	212.174,1	97,5
Наркамхарцпрам	121.165,6	119.866,1	99,0
ПРАМЫСЛОВАСЦЬ РЭСПУБЛІКАНСКАГА ПАПАРАДКАВАННЯ			
	337.395,8	318.169,2	94,3
у тым ліку:			
Наркамцэпрам	330.390,8	310.787,9	94,1
Наркомунутгандаць	2.650,0	2.676,7	101,0
Белэнергтрэст	4.355,0	4.704,6	108,0
Расам па ўлічанаму кругу:			
а) без лесазагатоўак	704.089,9	686.842,9	97,5
б) з лесазагатоўкамі	808.865,0	789.499,4	97,6

ЗАЎВАГА: Данія аб прадукцыі за снежань 1934 г. — на аснове тэлеграфных даных прадпрыемстваў. **Кіраўніцтва народна-гаспадарчага ўліку БССР.**

Папярэднія вынікі выканання плана па прадукцыі прамысловасці саюзага і рэспубліканскага падпарадкавання па асобных раёнах БССР (без лесазагатоўак)

(у тыс. руб. у цэнах 1926-27 г.)

РАЁНЫ	План 1934 г.	Фактыч. выканан. за 1934 г.	Прадукцыя 1934 г. у проц.	
			К плану 1934 г.	К 1933 г.
Менск	147.316,2	134.457,1	91,3	106,4
Гомель	118.533,0	112.057,2	94,5	129,2
Віцебск	157.597,1	157.354,9	99,7	115,4
Магілёў	73.991,5	80.276,5	108,5	106,6
Бабруйск	42.037,4	45.282,2	107,7	102,7
Орша	24.030,1	24.246,7	100,9	110,6
Барысаў	23.941,2	23.703,6	99,0	111,3
Рэчыца	14.300,5	14.983,3	104,7	119,7
Мазырь	8.948,8	7.824,9	87,4	133,7
Ратараў	2.906,3	2.553,6	109,4	106,9
Асіповічы	2.459,1	2.291,9	93,2	106,3
Сураж	1.737,8	1.486,3	85,5	125,5
Выхаў	2.335,0	2.383,7	102,1	106,3
Крычаў	3.904,2	1.592,1	39,3	212,8
Дуброўна	4.000,0	4.004,0	100,1	117,5
Нароўля	3.701,0	3.789,6	102,4	216,1

КІРАЎНІЦТВА НАРОДНА-ГАСПАДАРЧАГА УЛІКУ БССР.

Хлеба будзе така жэ і ў наступны год, калі свінні будзе больш. Свініна вельмі замяняе хлеб, так я думаю (апладысменты, смех). Будучы год будзе з свінняй, а хто не любіць свінні, будзе есці бульбу з сапраўдным рускім мастам, а хто і гэтыга не любіць, той будзе есці яе з свінняй салам. Гародніна таксама смачная, калі яна падмацоўваецца мастам.

Гэта агромнае пераважанне хлеба ў спажыванні насельніцтва ёсць адзін з паказальнікаў слабасці нашай жывёлагадоўлі.

Маскоўская вобласць — перадавая вобласць у сэнсе ўраджайнасці, але яна перадавала толькі ў Савецкім Саюзе, а калі параўнаць яе з Бельгіяй і Галандыяй — будзе апошняй. Работы па пад'ёму сельскай гаспадаркі яшчэ вельмі многа.

Што я яшчэ заўважыў у вас? Толькі той калгас добры, дзе добры старшыня, дзе ёсць добры гаспадар, які непакояцца за калгас, за ўсім глядзіць. Такі калгас, як павінен быць на высокім узроўні. Як змяніўся добры старшыня і ў калгас прыйшоў браўнік горнай якасці, калгас пачынае занепадаць. Я гэта заўважыў па пэўнаму рэду калгасаў. Гэтыя назіранні характэрны і для калгасаў дзінных абласцей. Гэта я думаю, не выпадкова з'яўляецца.

Аб чым гэта гаворыць? Гэта гаворыць аб слабасці актыва, аб тым, што калгаснік усё яшчэ чакае, каб старшыня цягнуў яго за сабой, хоць ён добра працуе, дэцімплінаваны, выконвае сваю норму. Але, каб ён сам ініцыятыву праявіў, кажа яно ініцыятыва біла крыніцаю, каб пэўнага старшыню калгаснікі наперад штурхалі — вось гэтага яшчэ ў масавым маштабе ў нас няма, а павінна быць.

Правава, з малальскіх пясчэй атрымаў 70 пудоў. Калі чалавек з гэтай трыбуны паказаў, што іх калгас у гэтым годзе мог бы атрымаць 70 пудоў з дзесяціны, а атрымаў толькі 60 пудоў, і раскажа, чаму не атрымаў 70 пудоў, ускрые памылкі старшыні калгаса, саміх калгаснікаў, раскрывае распараджэнні зямельных органаў, якія або спазніліся, або былі не практычныя, ён паслужыць вялікую службу сельскай гаспадарцы, а таксама фабрыкам і заводам Маскоўскай вобласці.

На 99 са 100 фабрык і заводаў можна яшчэ многа зрабіць для павышэння прадукцыйнасці працы. Наша забяспечанасць, наша абароназдольнасць, умацаванне сабеіамага ладу фунтуноца да гэтага часу і будучы грунтавацца ў будучым на нашай прадукцыйнасці працы. Калі наша прадукцыйнасць працы будзе самай высокай у свеце (а гэта так і павінна быць), тады, таварышчы, мы з вамі зможам смеці сказаць, што мы ўступілі ў царства коммунизма (бурныя доўгія апладысменты. Выгукі: «Нахэй жыць ўсеаюзны староста Міхаіл Іванавіч Калінін! Ура!»).

3-ці З'ЕЗД СОВЕТАЎ МАСКОЎСКАЙ ВОБЛАСЦІ УХВАЛІЎ ДЗЕЙНАСЦЬ УРАДА

3-ці з'езд саветаў Маскоўскай вобласці абмеркаваўшы даклад тав. Куйбышэва аб рабоце ўрада Савецкага Саюза за першы пажмі 6-м і 7-м з'ездамі саветаў, у сваёй рэзалюцыі падтрымаў і паўнамоцна ўхваліў унутраную і знешнюю палітыку савецкага ўрада.

На нарадзе інструктараў ГК і РК КП(б)Б, сакратараў фабрычна-заводскіх партыйных арганізацый пры ЦК КП(б)Б БОЛЬШ УВАГІ ДА ЖЫВОГА ЧАЛАВЕКА!

З трыбуны нарады сакратары парткомаў фабрык і заводаў дзеліліся вопытам сваёй работы. Яны раскажвалі аб тым, як у сваёй практычнай рабоце яны ажыццяўляюць указанні праўдзёроў партыі т.т. Сталіна і Кагановіча аб партмасавай рабоце, выхаванні камуністаў, кандыдатаў партыі, аб чужых адносінах да жыцця чалавека.

Сакратар парткома баруйскага дрэвапрадоўчага камбіната т. Крывулін раскажаў нарадзе, як партком праводзіў праверку таго, як выдучыць сабе камуністы і кандыдаты партыі ў бмду, што яны чытаюць, як яны выхоўваюць сваіх дзіцей.

Сакратар парткома завода імя Кірава тав. Гураліс падрабязна спыніўся на вопыце правядзення партыйнага дня.

У нас, на віцебскай фабрыцы «КІМ», — гаворыць сакратар парткома т. Вайнштэйн, — партком не называе наўруцка, а члены партыі самі выбіраюць па сваёму жаданню. Тав. Серабранова паказала быць прафоргам. Яна любіць гэту работу і праявіла сябе ў гэтай справе. Не выбралі прафоргам. Змена, на мой лад яна працуе, перадавая па выкапанню плана.

Сакратар парткома завода «Большэвік», тав. Перачынін, сакратар

парткома заважвавай фабрыкі «Х Окцябр» тав. Марчак, сакратар парткома завода імя Варашылава т. Верткін раскажалі нарадзе, якімі метадамі партыйныя арганізацыі дабіліся дзіцяцінавага выхавання прамфінплана. У сваіх выступленнях яны адзначалі, што гэтых дасягненняў магчыма было дабіцца толькі пры вывучэнні кожнага камуніста, кожнага рабочага.

Аб гэтым гаварылі і нам, сакратара малілёўскай шпайковай фабрыкі т. Лацаннэў, сакратар парткома барысаўскага камбіната «Комінтэрн» т. Зйтлін, сакратар парткома залівавага камбіната імя Кірава (быўшага «Пролетарскага перамога»), тав. Бардзян і іншыя.

Характэрным з'яўляецца выступленне сакратара парткома Добрунскай папярэвай фабрыкі т. Малярэвіча.

Справа ў тым, што на фабрыцы група, якая прадала сябе фашыстам, з былых эсераў, меншавікоў, трыццятая-зіноўцаўцаў праводзіла сваю школішкую работу сярод рабочых. Гэта група выкрыта партыйнай арганізацыяй фабрыкі.

Неабходна павысіць класавую пільнасць, навучыць членаў партыі, кандыдатаў і спачувальчых распазнаваць класовага ворага, пад якой

маскай, як-бы ён не таіўся. Многія адзначалі на нарадзе той факт, што старыя кадравыя рабочыя ідуць у спачувальчыя. З ім партыя сістэматычна працаваць, іх падтрыма выхоўваць так, як вучыць партыя.

Пасля суадкадаў сакратароў парткомаў у сярэчках выступілі інструктар Менскага гаркома партыі тав. Кузняцоў, Віцебскага РК КП(б)Б тав. Варшаўчык, Гомельскага РК КП(б)Б т. Гарэлін і іншыя.

Інструктар Віцебскага гаркома РК(б)Б т. Марына адзначыла зусім слабую дапамогу і кіраўніцтва гаркома інструктарамі. Ад інструктара патрабавалі аператыўнага і чоткай работы, але і інструктару трэба ў гэтым дапамагаць. Аб гэтым-жа гаварылі інструктары гомельскага райкома партыі т. Гарэлін і матілеўскага РК КП(б)Б т. Гольдзін.

На вяртэрнім пасяджэнні з дакладам аб задках партыйных арганізацый па дапамозе профсаюзам і павышэнню заробатнай платы ў сувязі з рашэннем лістападаўскага пленума ЦК ВКП(б) выступіў старшыня ЦПСБ т. Кавальчук.

З вільняй прамавай аб задках прамысловасці ў 1935 годзе выступіў нарком мясцовай прамысловасці БССР т. Балцін.

ГЕРМАНІЯ

Стэрылізацыя асуджаных

БЕРЛІН, 9 студзеня (БЕЛТА). Згодна раз'ясненняў германскага імперскага суда, замест існуючай практыкі замены стэрылізацыі для асуджаных за крмынальныя дзеянні іншаземцаў в'яснілкам з Германіі, з гэтага часу закоў аб стэрылізацыі азначынаў рэспублікістаў павінен быць пашыран і на іншаземцаў. Суды, — гаворыцца ў раз'ясненні, — павінны выносіць свае рашэнні выключна з пункту гледжання таго, ці прадстаўляе асуджаны іншаземец унутры Германіі пагрозу для грамадскай безапаснасці.

Рэарганізацыя ахоўных атрадаў

ЛОНДАН, 8 студзеня (БЕЛТА). Берлінскі карэспандэнт агенства Рэйтар паведамляе, што ў Германіі гайна рэарганізацыя ахоўных атрадаў. Фармуецца асобная арганізацыя, якая будзе названа палком № 1, у складзе 20 тыс. адборных ахраникаў, якія будуць узброены лепш, чым рэдавыя члены ахоўных атрадаў. Большасць асабістага складу першага палка скампантэроўваецца ў Мюнхене. У некаторых колах думаюць, што арганізацыя новай часткі праводзіцца ў якасці першай меры п скарачэнню сучаснай колькасці ахоўных атрадаў.

ПЕРАДПЛЕБІСЦЫТАМ У СААРЫ

Прыбываюць германскія эмігранты

СААРБРУКЕН, 8 студзеня (БЕЛТА). Прыбыла вялікая група германскіх эмігрантаў, прыбыўшых з Амерыкі для ўдзелу ў плебісцыце. Гэта група ў колькасці некалькіх сот чалавек прафелеывалася па гораду. Многія з прыезжых адзеты ў замаскаваную палымянал-соцыялістычную форму без значкоў.

Паведамляюць, што да 50 проц. дашей несталі наведваць школы, устаноўленыя французскім гоўным упраўленнем, пад уплывам нацыянал-соцыялістычных пагроз фізічнай ваеправы з башыкамі.

Перадаюць, што апромаая антыфашысцкая дэманстрацыя 6 студзеня надзвычай павялічыла праціўнікаў «Дейчэ фронт», асабліва ў сельскіх раёнах. Гавораць, што ўпершыню пасля 6 студзеня ў некаторых раёнах праціўнікі нацыянал-соцыялістаў адважыліся выступіць адкрыта.

дзі прыёму ў Варшаве прадастаўлена Дашыга, прыбыўшага, як ён сам паказваў, у якасці гашатага германа-польскага абліжэння, «супадае з перагаворамі Лавала ў Рыме адносна франка-італьянскага абліжэння».

Скарыстанне ў такі момант адзіпата пакуль знешнепалітычнага козчыра, якім з'яўляецца для Германіі яе абліжэнне з Польшчай, і анты-французскага нотка ў прамаве Грэйзера, даволі ўскрываюць мэту праведзенай па ініцыятыве Берліна новай дэманстрацыі польска-германскага абліжэння.

На з'ездзе барацьбы за страхаванне беспрацоўных

Выступленне сакратара ЦК компартыі ЗША тав. Броўдэра

ВАШЫНГТОН, 7 студзеня (БЕЛТА). Выступіўшы на з'ездзе барацьбы за ўвядзенне страхавання ад беспрацоўя сакратар ЦК компартыі ЗША Броўдэр заявіў, што амерыканскія рабочыя павінны арганізаваць шчыроў адны фронт для сумеснай палітычнай і эканамічнай барацьбы супроць наступлення капітала і за інтарэсы працоўных мас. Згодна няпоўных даных арганізацыйнай камісіі з'езда з ліку 2.200 дэлегатаў, ужо зарэгістраваных на з'ездзе, 367 з'яўляюцца прадстаўнікамі мясцовых арганізацый амерыканскай федэрацыі працы, 344 — незалежных саюзаў і 215 членаў «Лігі профсаюзаў адзінства» (аб'яднанне рэвалюцыйных профсаюзаў).

Адначасова са з'ездам барацьбы за ўвядзенне страхавання ад беспрацоўя ў Вашынгтоне адтрыўся на аснове адзінага фронту «нацыянальны з'езд моладзі». З'езд абмяркоўвае праграму барацьбы моладзі супроць голаду, фашызма і пагроз ваіны. На з'ездзе прысутнічае каля 250 дэлегатаў, якія прадстаўляюць камсамол, сацыялістычную лігу моладзі, а таксама шматлікія спартыўныя і культурныя арганізацыі.

МІЖНАРОДНАЯ ХРОНІКА

Газета «Стар» паведамляе, што ў рэзультате рымскіх перагавораў Францыя абяцала Італі аказаць фінансавы падтрыманне для захавання залатога стаўдэрта.

Як паведамляюць з Бухарэста (Румынія), загадам камандуючага бухарэстскім корпусам забараняюцца ўсе профарганізацыі, якія не далучаюцца да ўсеагульнай федэрацыі рэфармісцкіх профсаюзаў.

У Аўстрыю накіраваны дзіяктывы з Германіі аб тэрміновым аднаўленні штурмавых атрадаў аб отварэнні асобага «папка смерці імя Планетта» (пакараны смерцю забойцы Дольфуса).

Згодна паведамлення з Будапешта, ідуць апошнія падрыхтаванні да працэса Ракошы, назначанага да 14 студзеня.

НА ТЭМЫ ДНЯ

Раенная гасцініца

«Чого вы хвалюецеся, — супакой ваў прыехаўшых пасажыраў дзяжурны адной з раённых гасцініц, — мы за кланю дэдатковай платы не бярэм».

Гэты адказ роўнадушнага дзяжурнага лепш за ўсе гаворыць аб культурынасці многіх работнікаў раённых гасцініц.

Кожны дзень у нашы раённыя цэнтры — былыя захадушныя гарадкі і сёлы — прыбываюць дзесяткі людзей з пэтра, з сельсаветаў і калгасаў. Прыезжыя пасажыры перш за ўсё судзіць аб горадзе, аб яго культуры, яго кіраўніках па рабоце гасцініц. Аб гэтым часта забываюць нашы раённыя партыйныя і савецкія арганізацыі.

Бараньба за ўзорны і культурны раённы цэнтр патрабуе абсталявання ўзорных, культурных гасцініц. А такіх гасцініц у нашых раёнах вельмі і вельмі мала.

Прыязджае, напрыклад, пасажыр у Дзяржынск. Правёўшы некалькі гадзін на марозе, ён марыць аб адпачынку ў цёлым, чыстым нумары гасцініцы.

— Месцы ёсць? — пытаецца ён дзяжурнага гасцініцы.

— На ваша шчасце ёсць, дайце пашпарт.

Пасля глыбокадумнага вывучэння пашпарта малаграмацным дзяжурным, пасля доўгай працэдурны запіўнення рэгістрацыйнага лістка прыезджы, нарэшце, трапіць у нумар. Што-ж ён бачыць? Яму прапануюць ложка, на якім бялізна ўся пацярпела ад гразі.

Абураны прыезджы патрабуе, каб неадкладна змянілі бялізну.

Аказваецца, няма чыстага камплекта: «Хочаце спаць, лажыцеся, добра будзе і так». Пасажыр чакае загадка. Нарэшце той прыходзіць. Аднак марныя надзеі. «Няма прачкі, нічога не зробіш».

Так сустрапі ў дзяржынскай гасцініцы, між іншым, і дэлегатаў лезазагатоўчай нарады. Аб гэтым прыёме піша нам удзельнік нарады тав. М. Бохан.

Мы не гаворым ужо аб кланях і іншых «прыгожасцях» гасцінічнай культуры. Калі прыезджыя ваніці ўсталі, каб паехаць на вакзал, прышлеся аспранацца і шукаць пашпарты ў поцемках, бо

УВАГА УРОКУ ГЕАГРАФІІ

(АГЛЯД ПІСЕМ)

На працягу лета мінулага года Наркомаветы БССР праводзіў спецыяльныя курсы, на якіх удасканальвалі свае веды па географіі некалькі соцень настаўнікаў. Яшчэ ў часе работы курсаў «Звязда» папярэдзівала Наркомаветы, што выкладанне і ўмовы работы на курсах не забяспечваюць паспяховай работы, што і пасля сканчэння гэтых курсаў настаўнікі не змогуць выкладаць географію так, як гэтага ад іх патрабуе пастанова ЦК ВКП(б). Наркомаветы вярнулі практычных вывадаў для сябе з гэтых сігналаў не зрабіў. І што аказалася?

У радзе пісем, наступіўшых у рэдакцыю, вучні і настаўнікі скардзяцца на дрэнную паставоўку выкладання гэтай дысцыпліны, што географія ўсё яшчэ ў занябанні, што яе выкладаюць людзі, якія самі мала разбіраюцца ў карце і глобусе.

Перад намі ўзорны ўрок географіі для 4-га класа пачатковай школы настаўніка А. Цыкунова. Гэты ўрок надрукаваў 15 снежня **рагачоўскай** газетай «Бомунар». Трэба, безумоўна, горача чытаць ініцыятыву газеты, якая ўзялася практычна дапамагчы настаўнікам у метадыцы выкладання. Разбіраемся ў гэтым уроку.

Тэма: «Зона пустынь». **План урока:** 1) чытанне па падручніку Тарыхавай і Эрдэлі артыкулаў: «Зона пустынь», «Прырода пустынь» і «Расліны і жывёльны свет рэчных далін».

«ХОД УРОКА. I. Настаўнік: На гэтым, уроку па географіі мы прапрацуем тэму: «Зона пустынь», яе клімат, глеба, абвядненне, расліны і жывёльны свет. Дастанце вашы падручнікі па географіі... Настаўнік выклікае па чарзе вучняў чытаць. Пасля чытання тлумачыць незразумелыя словы, а потым дэманструе перад вучнямі карціны прыроды зоны пустынь. Гэтыя карціны настаўнік вешае на дошцы ці сценцы і пытаецца вучняў: — дзе ляжыць зона пустынь?»

Ці ўсё тут правільна? Настаўнік, прыходзячы ў клас, павінен абавязкова 8—12 минут прысвяціць паўтарэнню мінулага ўрока і правярці, як вучні выкарысталі заданыя ім пытанні.

Больш кваліфікаваныя настаўнікі блытаюцца ў гэтай справе. Метадычная дапамога Наркомаветы тут патрэбна больш чым дзе, а гэтай дапамогі няма.

Выкладчыкам географіі ў **Смародзінскай** школе **крупскі** раённы адзел асветы прызначыў дырэктара школы Яўну. Той у сваю чаргу гэту дысцыпліну «перадаверыў» выкладчыку матэматыкі Касаржэўскаму, які, да рэчы, географіі не ведае. У выніку:

«Урок географіі, — пішуць вучні, — у школе самы вясёлы. Увесь час у класе смех стаіць. Вучням прыходзіцца папраўляць настаўніка. Касаржэўскі адмовіўся чытаць, спасылаючыся на нявяданне дысцыпліны. Тым не менш яго прымушаюць чытаць географію».

Фактычна зрывае урокі эканамічнай географіі па 1-м курсе сацыяльна-гістарычнага аддзялення **Магілёўскага педагогічнага інстытута** настаўнік **Шаўцоў**. Яго лекцыі носяць адцягнены, схематычны характар. Давольна аналіз эканамічных асноў той ці іншай дзяржавы, ён ні словам не ўспоміць палітычны лад дзяржавы, барацьбу другіх імперыялістычных дзяржаў за ўплыў у ёй. Напрыклад, нельга гаварыць аб эканоміцы Аўстрыі, не ўспоміўшы лютаскае паўстанне, забойства Дольфуса і інш., бо тут палітычныя прычыны шчыльна пераплецены з эканамічнымі.

Ці трэба яшчэ больш ілюстрацый да таго становішча, якое мы маем у школах і нават у інстытутах з выкладаннем географіі? Ці патрэбны яшчэ доказы, што пастанова ЦК ВКП(б) аб выкладанні географіі ў нас выконваецца дрэнна?

У **Шклоўскім** раёне практыкуюць географічныя гутаркі-вечары, географічныя гульні для ўдасканальвання ведаў вучняў па географіі. Але што могуць даць гэтыя гутаркі, калі ўрок географіі ў школе праходзіць дрэнна, калі вучні па ўроках не атрымліваюць патрэбнай сумы ведаў?

Наркомаветы павінен ужо зараз улічыць урок першага паўгоддзя. Час канікул трэба скарыстаць для таго, каб даць магчымасць

НОВІКАВА П. І. У 1930 г. вылучана на кіруючую работу ад вярштата. Выбрана старшынёй Шумлянскага сельсавета. Віцебскага раёна. **ВЛАСЕНКА Н. В.** (унізе) — работніца віцебскай махорачнай фабрыкі. У 1930 г. вылучана на кааператыўную работу. Цяпер выбрана старшынёй Елагінскага сельсавета, Віцебскага раёна.

У Прэзідыуме ЦСПСБ УЛІЧЫЦЬ УРОКІ МІНУЛАГА ГОДА

Прэзідыум цэнтральнага савета прафсаюзаў Беларусі падвёў вынікі падрыхтоўкі фабрык і заводаў да зімы. Адрамантавана звыш **16 тыс.** кватэр для рабочых. **1.100** рабочых сем'яў атрымалі новыя кватэры. **500 тыс.** руб. адлучана на рабочым і служачым па рамонце старых кватэр.

У сваім рашэнні Прэзідыум ЦСПСБ адзначыў, што віцебскі горпрафсавет, магілёўскі і аршанскі райпрафсаветы пазна пачалі думаць аб забеспячэнні рабочых дравамі; яны не палезлі ў рабочага кантролю над работай гартопаў.

Недахопы ў рабоце па арганізацыйнай сустрэчы зімы ў мінулым годзе павінны быць улічаны ў будучым. Прэзідыум ЦСПСБ у сваёй паставе прапанаваў **усім ЦП саюзаў** разам з адпаведнымі тэстамі распрацаваць планы рамонту ра-

НА ПЕРАЛОМЕ

Рашэнне ЦК ВКП(б) аб гомельскай партыйнай арганізацыі дало магчымасць вывесці нашу фабрыку з адстаючых, прарыўных у рады перадавых прадпрыемстваў Гомельшчыны і ўсёй абутковай прамысловасці Беларусі. Папярэднія вынікі ажыццяўлення гэтых рашэнняў паказваюць значнае паліпшэнне паставоўкі партыйна-масавай работы ў цэху і брыгадзе. Характэрнымі з'яўляюцца выступленні некаторых камуністаў, якія сведчаць аб зруху што адбыўся ў партарганізацыі.

Тав. **Мархашоў** гаворыць: «Шэсць год я ў партыі. Больш моцна я сябе стаў адчуваць, як член партыі, за апошні час і асабліва пасля рашэння ЦК ВКП(б) аб гомельскай партарганізацыі. Індывідуальныя справядзачы перад арганізацыяй прад'явілі мне вялікую адказнасць за маю авангардную ролю камуніста. Я зараз з'яўляюся ўдзельнікам у брыгадзе, акуратна выконваю даручаныя мне партнагузкі і атрымліваю сістэматычную дапамогу ад партыйнага арганізатара цэха т. Лібермана. Выніваю і акуратна чытаю «Правду», «Звязду» і «Палескую праўду». Узняў свой тэарэтычны ўзровень, чытаю белетрыстыку. Адчуваю, што стаў карысным членам партыі».

Тав. **Бурак** гаворыць: «Камісіяй па чыстцы партыі ў 1933 г. за палітычную адсталасць я быў перавадзены ў кандыдаты партыі. Дзякуючы ўвазе парткома і асабіста групартора т. **Пейцова**, які аддае мне многа ўвагі, я атрымаў магчымасць акуратна наведваць кандыдацкую школу. Прымацаваны да мяне член партыі т. **Шыўчык** дапамагае мне разбірацца ў цэлым радзе палітычных пытанняў да гэтага часу невядомых для мяне, падбірае літаратуру, растлумачвае мне важнейшыя пытанні бягучай палітыкі. Партком даў мне бібліятэку. У выніку я стаў лепш разбірацца ў палітычным жыцці, а таксама цяпер не страшны для мяне пытанні, якія

За апошні час у нас палепшылася якасць падрыхтоўкі і правядзення партыйных і палітдзён. Апошні партыйны дзень мы прысвяцілі **падвядзенню папярэдніх вынікаў выканання рашэння ЦК ВКП(б) аб гомельскай партарганізацыі**. Да гэтага партыйнага дня пачалі мы рыхтавацца за 10 дзён. **На партыйным камітэце** быў разгледжаны і зацверджан распрацаваны **план падрыхтоўкі і правядзення партыйнага дня**. Дакладчыкамі былі вызначаны т. **Зяйдлін** — ілч. штампавачнага цэха, **Шнучык** — партарганізатар машынацэха цэха, т. **Фрэнкель** — радыёвы камуніст, які працуе на вядучым працэсе (запаяччы). Аб асабовым партыйнай і комсамольскай вучобы дакладваў сакратар парткома і тэхнічнай вучобы — старшыня фабкома.

У парадку падрыхтоўкі да схода былі праведзены нарады з партгрупістамі, прафоргамі, пачальнікамі цэхаў і рэдактарамі штодзёнак. Быў выпушчаны спецыяльны бюлетэнь. Пашывачны цэх выпусціў спецыяльную наценную газету, якая характарызувала становаўчыя бакі і недахопы работы партыйнай арганізацыі цэхаў. Былі вывешаны лозунгі, плакаты, дыяграмы і інш. Кожны групартор праводзіў праверку сваіх камуністаў па вывучэнню іх авангарднай ролі. У спрэчках прымала ўдзел 15 камуністаў, прычым тт. **Цяліцкі**, **Радзевіч** і некаторыя іншыя выступалі на партсходзе **ўпершыню**.

Дасягнут значны зрух у паставоўцы партыйнай і комсамольскай асветы.

Палепшана работа партыйнай арганізацыі са спачувальчым. Праведзены спецыяльныя нарады спачувальчых. Да іх прымацаваны моцныя члены партыі. Павялічыліся клопаты аб спачувальчых з боку партыйных арганізатараў цэхаў. У выніку мы маем за апошні час уступленне каля 20 асоб лепшых удзельнікаў, выдатнікаў і старых кадравых рабочых у групы спачувальчых.

Галоўным недахопам з'яўляецца яшчэ дрэнная паставоўка правяркі **выканання**. Значная частка камуністаў і спачувальчых не маюць

З пісем і артыкулаў, наступіўшых у рэдакцыю

Аб продажы кветак

За апошні час значна павялічыўся попыт на жывыя кветкі. Рабочыя і калгаснікі, якія праця імкнуцца да культурнага жыцця, ахвотна купляюць кветкі для ўпрыгожвання сваіх кватэр. Кветкі сталі нязменнай прыналежнасцю пашых свят.

Прафесар **Кайгародаў** у сваім пісьме ў рэдакцыю ўдзямае пытанне аб арганізацыі продажы кветак.

«На ўвесь Менск ёсць толькі адзін невялікі магазін кветак па **Савецкай вуліцы**. І то прадаецца ў ім толькі адзін від кветак — хрызантэмы».

Праф. **Кайгародаў** прапануе адкрыць у Менску спецыяльны магазін па продажы жывых кветак розных відаў.

Студні ў калгасах

Рад калгасаў пачалі будаваць новыя студні, каб забяспечыць патрэбы гаспадаркі ў добрай, чыстай вадзе.

У Менску ёсць спецыяльная арганізацыя — **Белводгас**, на абавязку якога ляжыць свіраванне і абсталяванне студняў.

«Праўленне калгаса «**Ударнік**», **Нычыпараўскага сельсавета (Шклоўскі раён)**, — пішуць нам члены праўлення калгаса, — заключыла дагавор з **Белводгасам** на свіраванне студняў. У канцы мінулага года студня была пабудавана. Згодна дагавору, калгас абавязан заплаціць **15.477 руб.** Унёс ён **15.186**. Асталося заплаціць каля **300 руб.** Аднак, **Белводгас** дагэтуль не выслае помпы. Калгас не можа карыстацца новай студняй. Ад гэтага церпіць гаспадарка».

Праўленне калгаса зусім правільна адзначае, што **Белводгас** абавязан поўнасцю абсталяваць студню і толькі тады патрабаваць разліку, а не кідаць работу няскою чанай.

Дарогу бульбяному саго

Бульба з'яўляецца не толькі асноўным харчовым прадуктам, але і сярэдняй для харчовай прамысловасці.

Старшы навуковы работнік інстытута харчовай прамысловасці тав. **Ермашэвіч** піша:

«Новай галінай харчовай прамысловасці, якая мае ўсе падставы для свайго разгортвання на вытворчасці сыравіна, з'яўляецца вытворчасць **бульбянога саго (коуп)**. Звычайна натуральнае саго робіцца з крухмалу некаторых відаў сагавых пальм. Бульбяное ж саго робіцца з бульбы».

БЮРАКРАТ НА ЧАЛЕ КАЛГАСА

(ПІСЬМО КАЛГАСНІКА)

Вясной 1934 года ў калгасе «Пролетарый», Кашэвіцкага сельсовета (Петрыкоўскі раён) цяжка захварэў калгаснік-ударнік **Іван Курчыцін**. Патрабавалася хуткай медыцынскай дапамога. Жонка Курчыцкага Алена пашла да старшын калгаса **Коржыца** прасіць лаяна, каб адвезці хворага ў больніцу. На ўсе яе просьбы старшыня адказаў: «Чорт яго не возьме», і прагнаў Курчыцкую з кашчылярый.

Адмовіўся дапамагчы і старшыня Кашэвіцкага сельсовета **Маршалкін**. Ён таскама выгнаў Курчыцкую з кашчылярый. У выніку адсутнасці медыцынскай дапамогі калгаснік **Іван Курчыцін** праз два дні памёр.

Бяздушныя адносіны да калгаснікаў у калгасе «Пролетарый» з боку старшын **Коржыца** можна бачыць вельмі часта. Грубасць, лаянка — вось металы работы **Коржыца** і старшын сельсовета **Маршалкіна**. Яны дайшлі да таго, што сталі нават абвясць калгаснікаў.

Калгас «Пролетарый» наогул знаходзіцца ў дрэнным становішчы. Жывёлагадоўлі ў завяршэнні свінні гнуць, коняматой абартуюць.

Аб усім гэтым ведае раённае кіраўніцтва і рэдакцыя газеты «Балгаснік Петрыкоўшчыны». Але нічога не прымае мер да аздараўлення калгаса.

ФЕДАР САКАВЕЦ.

(Ад нашага спецыяльнага карэспандэнта)

Калгаснік **Федар Сакавец** у сваім пісьме правільна апісвае парані ў калгасе «Пролетарый». Кашэвіцкага сельсовета.

Загалом, голае адміністраванне бяздушных, бюракратычных адносін у калгаснікаў — вось металы работы старшын, камуніста **Коржыца**. Няма ў калгасе штодзённых зносінаў аб людзях, аб'яднаўшыхся каб сумесна будаваць новае, светлае жыццё.

Коржыца не прымае ніякай калгаснай дэмакратыі. Ён адтувае аб'яву калгасе поўным гаспадарам і дыктатарам. Адменены ўсе нарады ў брыгадах. Пасяджэнні праўлення калгаса склікаліся без удзелу калгаснікаў, пры чым на пасяджэннях **Коржыца** выносіў прапановы без усякага таласавання.

Агульныя сходзі склікаліся кожны месяц, але прыходзіла толькі 20—25 чалавек, выступала 2—3.

Усе вытворчыя пытанні «вырашаў» сам старшыня **Коржыца**. Выгнаў шляхам загадаў, штрафаў і нават псукаў у ход кудыкі. Прышоў, напрыклад, калгаснік **Курчыцін Павел** прасіць кані. **Коржыцін** яго абіў і прагнаў дамоў. Грубасць — стыль работы **Коржыца**.

Абурваючы факт адбыўся ў калгасе вясной мінулага года. Цяжка захварэў калгаснік-ударнік **Іван Курчыцін**. Ён прапаў на жывёлагадоўчай ферме; калгас многа чым абавязан свайму лепшаму ударніку.

У гэтай справе старшыня калгаса **Коржыца** больш, чым кабі-небуль, паказаў твар бяздушнага бюракрата, спраціўнага ўсяму чужаку да жыцця чалавека. Ён катгарычна адмовіўся на просьбы дапамагчы

звычайнай дзейнасці старшын калгаса **Коржыца**. Аднак рэдактар **Дамброўскі** неадкладна палітычнага значэння сігналь у сельскаго. Ён замарышаваў пісьмо сельскаго **Сакаўца**.

Толькі ў кастрычніку РК заваяоў справамі калгаса «Пролетарый». Прыехаў туды сакратар РК тав. **Аршчук**. Факты поўнасна пацвердзіліся. Але і РК трайную міма прычыны омерці **Курчыцкага**.

29 кастрычніка бюро РК і праўдзюм РВК слухалі пытанне аб работніках Кашэвіцкага сельсовета. У пракаоле было запісана: «З боку тав. **Коржыца** былі прапулены бяздушныя адносіны да калгаснікаў; грубасць і адміністраванне. **Маршалкін** і **Коржыца** вынесены судовыя вымовы». Праўда, **Маршалкін** знят з работы старшын, але назначан загадчыкам раённага аддзела раліёввання.

А **Коржыца**, як і раней, беспарашкод на аруддэ ў калгасе «Пролетарый». Яго адносіны да калгаснікаў сталі яшчэ больш прубымі, больш нехачымі.

У калгасе за апошні час вступіў рад бядаў: сардэчнасці гаспадарак. Частга з іх не маюць насення для абагульнення. **Коржыца** да гэтага няма справы. Ён не хоча падымаць да кожнага калгасніка на асобку. У яго адна «сталаўка»: сулітакну вышліцеся, але абагульняце.

Да гэтага часу на ферме працывалі ўдзела памёршага **Курчыцкага Алена** і яе сын **Павел**. Яны а'яўляюцца лепшымі ударнікам! Але **Коржыца** чамусці знаў іх з работы і паставіў даглядаць калгасную жывёлу кудашніх агентаў — **Антонна Мароза** і **Неваш**, якія суліліся за нічога іх рабці. У выніку ў

ПРАМЫСЛОВАСЦЬ БУДАЎНІЧЫХ МАТЭРЫЯЛАЎ К ХІ З'ЕЗДУ СОВЕТАЎ

Шырокі размах сацыялістычнага будаўніцтва выклікаў аграмадную патрэбу будаўнічых матэрыялаў, асабліва ў будаўнічай цэгла. У адпаведнасці з гэтай патрэбай Х з'езд саветаў БССР паставіў перад гаспадарчымі арганізацыямі актуальнейшую задачу — фарсаванне развіццё прамысловасці будаўнічых матэрыялаў на аснове шырокага выкарыстання мясцовых відаў сырцу. Цяпер-жа, набліжаючыся к ХІ з'езду саветаў, неабходна адзначыць, як пята галіна прамысловасці справілася з паказам Х з'езда саветаў.

За гэты перыяд пабудавана ў БССР многа цагляных заводаў: у Менску — заводы № 1, 2-4, 5-6 і інш. У Віцебску № 13, 2-гі, у Гомелі — № 6, 3, 5, у Бабруйску — 1-2, у Магілёве — № 3, 4, 7, у Пелашку № 2, у Оршы № 9 і завод сілікатнай цэгла.

У галіне дахавых матэрыялаў пабудавана 6 чарапічных заводаў, з іх чатыры ўжо працуюць. Пабудаваны **Крычаўскі** цементны завод і тры рад вапняных заводаў (**Вярхоўе**, **Левая Руба**, **Клімавічы**, **Дзяржынск** і інш.).

У галіне дарожных матэрыялаў — **Менскі** клінкерны завод.

У асноўным наопабудаваныя заводы працуюць добра і выпускаюць добракачэсную прадукцыю. Частка з іх у адрозненне ад дарэволюцыйных саматужных заводаў — зусім механізаваныя і працаёмкія працэсы зусім знішчаны. Працуюць эккаватары для здабычы сыравіны, істужкавыя прэсы для фармоўкі сыравіны, штучныя і натуральныя сушыльні з прымяненнем механізаванага ўнутрызаводскага транспарта і тофмавскія цэпы безупыннага дзелі-

ня ўзамен паловных пачэў (Менскі завод № 1, Гомельскі № 6 і інш.).

Неабходна адзначыць, што некаторыя заводы будаваліся без дэталінага тэхналагічнага і геалагічнага даследавання сырцовай базы, без тэхніка-эканамічнага ўгрунтавання тэхналагічнага працэса, у рэзультате чаго пускавы перыяд гэтых заводаў посяць занята зацяжым характар і асабен не гэтых вытворчасцей выклікае неабходнасць у дадатковых даследчых работах для палатвання тэхналагічнага працэса і для павышэння якасці выпускаемай прадукцыі (Гомельскі завод № 3, Крушэцкі і Бабруйскі чарапічныя заводы, Менскі клінкерны і інш.).

Новае будаўніцтва ў другой пачыгодцы, рост жыллёвага і комунальнага будаўніцтва патрабуюць павелічэння прамысловай прадукцыі ў галіне будаўнічых матэрыялаў.

Перад прамысловасцю будаўнічых матэрыялаў к ХІ з'езду саветаў стаяць наступныя задачы: у галіне цаглянай прамысловасці неабходна дабіцца поўнага асаблення новых існуючых заводаў з пабудаванымі штучнымі сушыльні для пераводу іх на круглую гадзювую работу.

У галіне вжучых матэрыялаў трэба шырока разгарнуць выкарыстанне рыхлых крэйд для атрымання вапны ў адпаведнасці з праезднымі работамі інстытута прамысловасці БССР. Адначасова неабходна асабці ўсю вытворчую магутнасць **Крычаўскага** цементнага завода і вапняных заводаў БССР.

Неабходна таксама даследаваць новыя месцанараджэнні мінераль-

най сыравіны для пашырэння прамысловасці вжучых матэрыялаў, асабліва каля буйных гарадоў БССР.

У чарапічнай прамысловасці мы маем вялікія прырвы. Некаторыя заводы будуюцца 3-4 гады і да гэтага часу не закончаны (Палацкі і Слупскі); некаторыя закончаны, але дрэнна працуюць, бо іх тэхналагічныя працэсы не былі ўвязаны з сырцом (Бабруйскі).

Да сезона 1935 года неабходна закончыць будаўніцтва чарапічных заводаў і пры дапамозе Інстытута прамысловасці поўнасна іх асабці для ліквідацыі прырвы ў дахавых матэрыялах агнетрывалага будаўніцтва.

Адначасова на аснове праведзенай работы Інстытута прамысловасці трэба пабудавач цэх асабшчыферных плітак пры **Крычаўскім** цементным заводзе.

Аграмадныя запасы мінеральнай сыравіны, даследавання геалагічнымі арганізацыямі БССР за перыяд першай пачыгодкі, дазваляць шырока разгарнуць прамысловасць месцовых будматэрыялаў. У сучасны момант сектар будаўнічых матэрыялаў Інстытута прамысловасці БССР і горных заводаў для развіцця новых керамічных вытворчасцей.

Прамысловасць будаўнічых матэрыялаў прыходзіць к ХІ з'езду саветаў з вялікімі дасягненнямі. Перад ёю стаяць адказныя задачы. Першымі і асноўнымі з іх з'яўляюцца — асабці новыя заводы, палешныя якасны паказальнікі вытворчасці і механізаваць тэхналагічны працэс на цагельных заводах.

І. РАЙГАРАДЗЕЦКІ.

Падрыхтавацца да будаўнічага сезона

СТВАРЫЦЬ УМОВЫ ДЛЯ НАРМАЛЬНАЙ РАБОТЫ

Будаўнічая рамонтная кантора **Ментгоржылсаюз** ў 1934 г. правяла рамонтныя работы на 1 з пал. міль. руб. Якась рамонтну значна павысілася. Кантора накіпіла волю правядзення рамонтных работ і ў зімовы час, што дае поўную магчымасць весці рамонтныя работы круглы год.

Аднак, зараз кантора вымушана пайсці на самаліквідацыю. З фонду рэгулявання сродкаў, прызначаных выключна для будаўніцтва і рамонту, **горжылсаюз** у 1934 г. выдаў на ўтрыманне сваіх дэ-

будаўніцтва. Гэта паслужыла таксама прычынай фінансавых затруненняў жактаў. Жакты № 51, 38, 12, 4, 46 і інш. вынаваты канторы каля 100 тыс. руб.

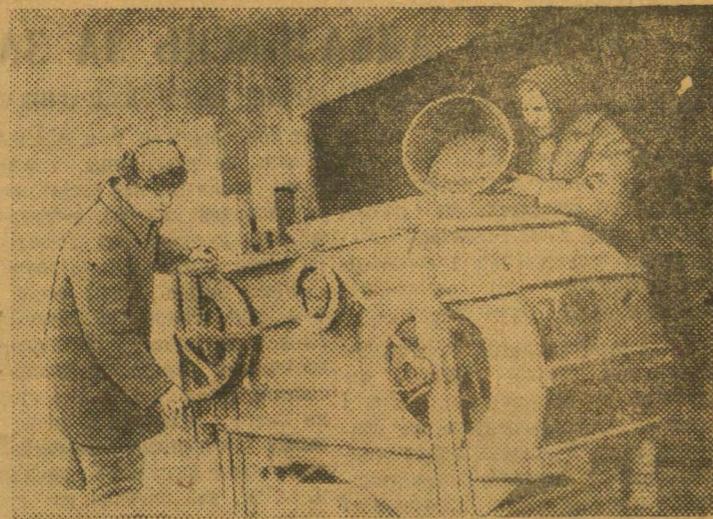
Рамонтныя работы выконваюцца з запяжкам на 3-4 месяцы. На будаўніцтве вельмі цяжка праліцца арганізаваць работу; участкі заўсёды знаходзяцца без будаўнічага матэрыялу, бо няма за што іх куніць.

Дырэкцыя канторы, тэхперсанал — прарабы на цэлых днях аказваюцца ў **горжылсаюзе**, каб

монты яшчэ не спусканы канторы. 3-за адсутнасці будаўнічых матэрыялаў неўла закончыць пераходзячы будаўніцтва. Кантора з кожным днём траціць сваіх кваліфікаваных рабочых.

Ментгоржылсаюз (дырэктар **Астроўскі**) зусім не клапаціцца аб сваёй канторы. Яна знаходзіцца зараз у цяжкім фінансавым становішчы.

Трэба стварыць умовы для работы канторы з тым, каб яна магла рэагавала на ўсе патрэбы будаў-

У калгасе імя **Сталіна**, Янаўлевіцкага сельсовета, Аршанскага раёна, ударнымі тэмпамі праведзена зэрначыстка. На здымку: ачыстка зярна.

ПА СЛЯДАХ НЕАПУБЛІКАВАНЫХ ПІСЕМ

У адказ на перасталае пісьмо аб аддзельных махінацях старшын калгаса імя другой пачыгодкі, **Чырвова-Беражскага** сельсовета, **Гузава**, **Быхаўскі** РК павядаміла факты поўнасна пацвердзіліся **Гузаў** і іншыя злучэнцы з работы зняты і аддаюцца пад суд.

Селькор **Н.** паведаміў у рэдакцыю аб тым, што ў радзе калгасаў **Крушэцкага** раёна («**Комітэцкі**», «**Новы свет**» і інш.), ёсць факты масавага знішчэння маладняка.

Крушэцкі РК паведаміла, што факты пацвердзіліся. За бяздзейнасць і патураванне зарожым элементам зняты з работы старшыня калгасаў «**Правет**» і «**Соцыялізм**». РК прыняў рад мер да захавання маладняка.

Селькор паведаміў у рэдакцыю аб тым, што кіраўнікі новадворскага сельпо (Заслаўскі раён) растрываюць грамадскія сродкі.

Пракурор **Заслаўскага** раёна паведаміў, што факты пацвердзіліся. Работнікі сельпо **Грышэль** і **Антановіч** за растрату грошай прыгавораны да 5 год пазбаўлення волі.

Селькор **П.** з **Барысаўскага** раёна прыслаў пісьмо аб тым, што тэхнічны дырэктар саўгаса «**Серапутова**» **Леонаў** цягнуе і груба адлюшчыцца да рабочых і служачых саўгаса.

Барысаўскі райпрофсавет паведаміла, што тэхнічны дырэктар **Ле-**

онаў з работы знят і аддан пад суд.

Рабочы **Фрыд** (**Менск**) пісаў, што ён у жніўні выслаў з **Менска** ў **Харкаў** свайму сыну 200 руб.; праў што 6 месяцаў, а адрасат грошай не агрымаў. Унаўнаважаны **Наркомсвязі** паведаміла, што перавод на суму 200 руб. вышлечан тав. **Фрыду** **Менскай** паштовай канторы раён за кошт **Харкаўскай** канторы.

Рабочы **Радзька** склаліся на дрэнную работу камісія саўдзейнасці 35 школы. Загадчык **Менскага** тав. **Кузняцова** паведаміла, што факты пацвердзіліся; камісія саўдзейнасці 35 школы распущана.

У адказ на пісьмо сельскаго **Л.** і **Б.** **дзяржынскай** пракуратура паведаміла, што жывёлавод саўгаса імя **Свердлова** **Тумас** за раскраванне масла аддан пад суд.

Рабочы **М. В.** пісаў, што на колезаводзе № 90 (**Церахаўскі** раён) дырэкцыя практыкавала штрафаванне рабочых; незаконна зволена з работы рабочы **Сафронаў**.

Наркамзём БССР паведаміла, што загад дырэкцыі аб штрафах скасаваны, прапанавана зварнуць утрыманні з рабочых грошч. Рабочы **Сафронаў** адноўлен на работе з выплатай за вымушаны працу. Загадчык **Мемчанка** і бухгалтар **Шалашанка** з работы зняты.

Па слядах выступленняў „Звязды“

„ГЛУСКІЯ ІМБЕЦЫЛЫ“

У «Звяздзе» за 29 снежня 1934 года быў змешчан фельетон тав. **К. Крапіны** пад загалоўкам «Глускія імбэцылы». У ім ўмявалася, што адзін з глускіх работнікаў **Ал. Шпакоўскі** склаў і надрукаваў шкодную і бяспудную лістоўку

«Правільны правядзення самніміума і іншых аздараўляючых мерапрыемстваў у школах».

Глускі райвыканком паведаміла, што работнік райадрова **Шпакоўскі** знят з работы.

„ЦЮКОЎ ЗА САМАКРЫТЫКУ“

У «Звяздзе» ад 8 кастрычніка

прыведзены ў пісьме, у асноўным пацвердзіліся

УЗНЯЦЬ АДКАЗНАСЦЬ ЗА ЗАХАВАННЕ КАНЯ

(АГЛЯД ПСЕМ КАЛГАСНІКАУ)

Не прыходзіцца многа доказваць, што цягавая сіла з уліянецца ардым з асноўных сродкаў вытворчасці ў калгасах. Ад становішча цягавой сілы залежыць гаспадарчая моц калгаса і своечасовае правядзенне ўсіх сельскагаспадарчых работ.

І ўсё-ж не гледзячы на гэта, мы маем лічэ нямаля калгасаў, дзе дагэтуль не навучыліся правіць і бераць каня, правільна яго скарыстоўваць. У многіх нават моцных калгасах восенню пасля скажэння палывых работ парушаецца замацаванне коней за пэўнымі каляскамі і пачынаецца самаагрэваць абязліжана ў скарыстанні коней. Людзі, працуючы на конях, мяняюцца кожны дзень.

Аб гэтым сведчаць дзесяткі пісем, атрымліваемых рэдакцыяй з калгасаў. Вось к прыкладу возьмем калгас імя ЦВК БССР, Клімавіцкага раёна. У гэтым калгасе, — піша тав. Сляпцоў, — у 1932 г. было больш 100 працаздольных коней, а зараз асталася толькі 45. Частка коней падохла, частка выведзена са строю. Усё гэта вынік таго, што ў калгасе няма плана і ўліку скарыстання цягавой сілы, коні не маюць рэгулярнага адпачыву. Калгаснікі часта самі бяруць коней без ведама брыгадзіра для сваіх уласных патрэб.

У нашым калгасе «Новы свет», Вераснёўскага сельсовета, Бабруйскага раёна, — піша калгаснік, — за 1934 г. прапала 8 коней, у тым ліку адзін лепшы пароды. Яго абкармілі конюхі. Ветэрынар Баравіцкага вецпункта замест таго, каб выехаць на месца, правяраль і прыцягнуць да адказнасці вінаватых, завочна складае ліквідацыйны акт аб тым, што коні хварэлі «невывучнай» хваробай. Гэтым ветфельчар дапамагае агентам кулака знішчаць конскае пагалоўе.

Аб варварскіх адносінах да коней сінгальнуюць з радзі калгасаў Бешанковіцкага раёна. У калгасе імя Варашылава, Сініцкага сельсовета, — пішуць калгаснікі С. і К., — ёсць племянны жарабец. На ім раз'ядкаюць старшыня калгаса Вартэўна і рахункавод Ляснін. 25 лістапада Вартэўна ссрыў на жарабца ў м. Астроўна.

зад, ён спыніўся ў в. Сініцы пагульняць на вечарынцы, а жарабец аддаў знаёмым, каб пакатаўся па ім. Карацей казачы, добрага племяннага жарабца так загінула, што ён зараз непрыгодны да злучка.

Іншы больш агідны факт быў у калгасе «Чырвоная змена» гэтага ж сельсовета. У Бешанковіцкага адбылася парада старшын сельсоветаў і калгасаў. І вось старшыня калгаса «Чырвоная змена» Базылеў і старшыня сельсовета Гудковіч узялі ў калгасе племяннага жарабца, каб паехаць на параду. Запрэгалі яго ў воз з кароткімі аглоблямі. Калгаснікі напярэджалі старшыню, што ў гэты воз нельга запрагаць жарабца, але дарэмна. На гэта не звярнулі ўвагі. На дарозе паміж «героі» сустрэлі старшыню Астроўненскага сельсовета Статуга, які ехаў таксама на параду на веласіпеды. І вось пачалося паміж імі саборніцтва, хто хутчэй даедзе. З прычыны таго, што аглоблі былі кароткія, конь пры бегу ўвесь час быў зарымі пагамі аб парэніюць востр. Рапненне было настолькі цяжкае, што праз 9 дзён прышлось жарабца прыстрэліць. Аб гэтым факце ведаюць ўсе адказныя работнікі раёна і ўсё-ж Гудковіч і Базылеў гэта гадка зышло з рук.

Аб поўнай безадказнасці за варварскія адносіны да каня піша тав. Саламець з калгаса «Чырвоны духавік», Стара-Дарожскага раёна. Калгаснік Кумагер за кароткі час вывеў са строю трох коней. Ні разу ён за гэта не быў прыцягнут да адказнасці. Наадварот, кожны раз яму давалі другога каня. Гэта не выпадак, а сістэма. Старшы конюх Рушакавіч зусім не адчувае ніякай адказнасці за становішча конскага пагалоўя. У выніку значная частка коней у калгасе выведзена са строю.

Па-зверскаму адносіцца да коней і ў калгасе імя Сталіна, Майнанаўскага сельсовета, Віцебскага раёна. У калгасе, — піша комсамалец Янышкі, — пабудавалі новую канюшню, але ўнутранага абсталявання яе не зрабілі. Стангоў зусім няма. Коней заганяюць у гэту канюшню ўсё роўна як стада авец усіх расам. У калгасе ёсць жарабцы кабылы, якія ад гэтага хварэюць, зрываюць.

Абцацкага сельсовета, Менскага раёна. За апошні час тут здохла тры коней выключна з-за дрэннага догляду. Коні знаходзіцца ў неацпеленых хлявах, поцпа раз у два дні. Аб такім-жа факце паведамляе і тав. Глебка з калгаса «Шлях Сталіна», Ігрушаўскага сельсовета, Крупскага раёна.

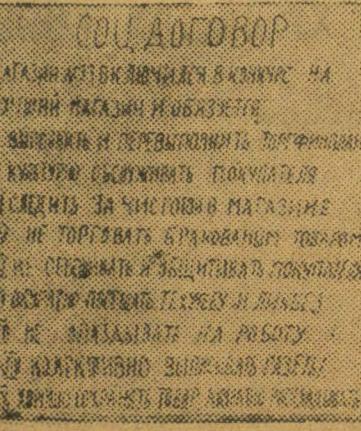
Нарэшце, перад намі пісьмо групы калгаснікаў другой брыгады калгаса імя Фалько, Менскага раёна. Брыгадзір брыгады Саўко, — пішуць яны, — за кароткі час вывеў са строю двух добрых жарабцоў. Абодва яны не ўстаюць. Калгаснікі не раз заяўлялі старшыню калгаса Халадоўскаму аб тым, што Саўко злучыў адносіцца да коней, але дарэмна. Калгаснікі патрабуюць, каб Саўко быў прыцягнут да суровай адказнасці.

Тут мы павялілі вытрымкі з найбольш характэрных пісем. Усе яны ўзнімаюць рад важнейшых пытанняў, звязаных з захаваннем і аднаўленнем конскага пагалоўя.

Першае і асноўнае пытанне — гэта аб кадрах конюхаў. У радзе калгасаў кадры конюхаў зазначаюцца класавы-варожымі элементамі. У калгасах БССР зараз разгарнулася падрыхтоўка да веснавой сяўбы. Правёрка складу конюхаў, правёрка тых людзей, якім давераны калгасныя коні, павінна быць адным з асноўных мерзпрыемстваў у падрыхтоўцы да сявы.

Другое пытанне звязана з узняццем кваліфікацыі саміх конюхаў. Трэба ўстанавіць такі парадак, каб пасадку старшага конюха ў калгасе мог займаць толькі той член калгаснік-ударнік, які аўладаў тэхнічай конягадоўлі, добра ведае правільна ўтрыманні і эксплуатацыі коней, догляду жаробных конематак. Старшы конюх павінен умець аказаць каню і першую ветэрынарную дапамогу. Райземдзелы павінны скарыстаць зараз зімовы час для таго, каб падрыхтаваць новыя кадры спецыялізаваных конюхаў, перакваліфікаваць старых, якія добра сумелна адносіцца да сваёй работы.

Нарэшце, апошняе пытанне, гэта персанальны адказнасць за конскае пагалоўе. Прыведзены вышэй факты сведчаць, што ў многіх калгасах парушаюцца не-

Дагавор на сацыялістычнаму саборніцтву падтрымлівае сабой абавязальнасці па павышэнню прадукцыйнасці працы, новыя металы сацыялістычных адносін да працы.

На меншай меры адзіліе дагавор, заключаны работнікамі крамы Менхартэнды № 33, у прыватнасці пункт № 5, па якому яны абавязваюцца не абмерываць і не абважываць спажываць.

На адмыку: Дагавор работнікаў крамы № 33.

АБ АРГАНІЗАЦЫЮ СЕКЦЫІ ЧЫГУНАЧНАГА ТРАНСПАРТА ПРЫ СЕЛЬСКИХ СОВЕТАХ, НА ТЭРЫТОРЫІ ЯКІХ ПРАХОДЗІЦЬ ЧЫГУНКА

ПАСТАНОВА ПРЭЗІДЫУМА ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАУЧАГА КАМІТЭТА БССР.

Прэзідыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР пастанаўляе:

1. Арганізаваць секцыі чыгуначнага транспарта пры сельскіх саветах на тэрыторыі якіх праходзіць чыгунка.
2. Абавязаць оргадзел прэзідыума ЦВК БССР даць ўказанні апаведным сельсоветам аб месце работы секцыі чыгуначнага транспарта.
3. Абавязаць оргадзел прэзідыума ЦВК БССР узяць пад свой непасрэдны нагляд некалькі секцыі чыгуначнага транспарта для аказання практычнай дапамогі і перанясення частага вопыта работы на іншыя секцыі.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР А. ЧАРВЯКОУ.

НА КАНФЕРЭНЦЫІ ГІСТОРЫКАУ БССР

На ранішнім пасяджэнні 10 студзеня на канферэнцыі адбываліся спрэчкі па дакладу тав. Шчарбакова.

Тав. Данілыч — выкладчык слуцкай сярэдняй школы, кажа, што пастанова ЦК ВБП(б) высунула рад новых задач. Патрэбны былі гістарычныя карты. Мы іх зрабілі самі. У працэсе праходжэння праграмага матэрыялу вучань запамінае карту. Праходзім, напрыклад, тэму ваенных паходаў фараонаў. Вучань заносіць маршрут паходаў на карту. Тут рака Ніл і іншыя. Ёсць у нас для гэтай мэты вялікі ліст паперы, разграфлены на мерыдыяны і паралелі і ў працэсе праходжэння праграмага курса вучні выводзяць гэту карту.

Для гэтай самай мэты я добра выкарыстоўваю звычайную праекцыйную фанару, якая дае мне магчымасць наглядна паказаць вучню тую ці іншую гістарычную месцы, аб якіх гаворыцца ў нашай тэме.

Немалую дапамогу мне аказвае гістарычная літаратура. На спецыяльную таблічку мы заносім храналагічныя даты.

Наркамасветы. — кажа загадчык навучальнай часткі полацкага тэхнікума тав. Мержелевіч, займаецца перакваліфікацыяй выкладчыкаў гісторыі сярэдніх школ, а пра выкладчыкаў тэхнікума ні-хто не дае. Між тым тут ёсць пэўная пагроза. У тэхнікумах выкладаюць настаўнікі, якія маюць хоць невялікі, але пэўны стаж работы. Гэта значыць выпускнікоў 1928-29 гадоў выхоўвалі нацыянал-дэмакраты Ігнатюскі, Пічэта, Жарынаў, Югаў і іншыя антысавецкія элементы. На перападрыхтоўку гэтых кадраў трэба звярнуць найбольш пільную ўвагу.

Тав. Радкевіч з магільскага педагагічнага інстытута папярэджваў выкладчыкаў гісторыі супроць павярхоўнага падыходу да выкладання гэтай важнейшай дысцыпліны. Ён прыводзіў прыклад з Быхаўскага раёна, дзе настаўнік, вычытаўшы ў Н. Р. Крупскай, што Ленін у перыяд найбольшага папулярнага барацьбы любіў раіцца ў Маркса, заявіў на ўроку, што... у часе кіраўніцтва Окцябрскім паўстаннем Ленін гаварыў з Маркса па тэлефону. Гэта, на жаль, не анекдот, гэта характарызуе на-

колькі несур'ёзна некаторыя выкладчыкі адносіцца да сваёй справы.

Выступаўшыя таварышы скардзіліся на адсутнасць карт і патрэбных дапаможнікаў. Наркамасветы павінен не пазней пачатку новага навучальнага года поўнасцю забяспечыць школы і тэхнікумы картамі. Наркамасветы сумесна з Акадэміяй павінны выдаць спецыяльны зборнік храналагічных дат для вучняў і настаўнікаў.

У спрэчках па дакладу тав. Шчарбакова выступіла 14 выкладчыкаў-гісторыкаў сярэдніх школ, вышэйшых навучальных і навучальна-даследчых устаноў. Пасля заключнага слова тав. Шчарбакова канферэнцыя заслухала даклад акадэміка Нікольскага аб асноўных праблемах гісторыі старажытнага Усхода.

Увечары з дакладам аб выкладанні гісторыі сярэдніх вясёл у школе выступіў праф. Перцаў. Пасля даклада дэлегаты глядзелі ў кіно «Пролетарыі» карціну «Напаеў».

Па Совецкай Беларусі

ПАНАРАМА «ВЫЗВАЛЕННЕ БССР ПОНІК С. М. КІРВАУ У МЕНСКУ АД БЕЛАПАЛЯКАУ»

Па ініцыятыве саюза савецкіх мастакоў Беларусі пастаўлена пытанне аб стварэнні ў Менску панарамы на тэму «Вываленне БССР ад белалаякаў». Мастакі ўжо напісалі рэдакцыйныя работы, паказваючы, што ў БССР ёсць патрэбныя кваліфікаваныя мастацкія сілы для гэтай вялікай работы. У прыватнасці трэба адзначыць кавіцу маладота талантавага мастака Ахрэмчыка «Уступленне Чырвонай арміі ў Менск у 1920 годзе».

Створана група з 10 лепшых мастакоў для распрацоўкі пытання аб панараме.

НОВЫЯ РАЁННЫЯ БОЛЬНИЦЫ

У Жлобіне пабудована новая раённая больніца на 100 ложкаў з аддзяленнямі па хірургіі, тэрапіі і т. д.

У Лагойску пабудован новы больнічны гарадок, які складаецца з больніцы на 120 ложкаў, амбулаторыі, заразнага корпуса і дапаможных памяшканняў.

Кошт гэтых раённых больніц звыш мільёна рублёў.

СУСТРЭЧА КОНЬКАБЕЖЦАУ МАСКВА—МЕНСК—ГОРЬКІ

НОВЫЯ ТЭЛЕФОННЫЯ СТАНЦЫІ У ГОМЕЛІ І МАЗЫРЫ

Да VII з'езда саветаў Гомель атрымлівае новую гарадскую тэлефонную станцыю. Магчымасць станцыі ў

Менскі горсавет і саюз савецкіх мастакоў выздзелі арганізацыйную групу ў складзе т.т. Орніштэйна, Керзіна і прадастаўніца гарадскога савета для падрыхтоўкі пытання аб усебеларускім конкурсе на лепшую карціну і праект помніка С. М. Кіраву ў Менску.

У конкурсе прымуць удзел звыш 35 мастакоў, скульптараў і графікаў.

У Гомелі і Мазыры будуць створаны новыя тэлефонныя станцыі.

Не даўшы каню адпачыць, старшыня калгаса ў той-жа дзень паехаў у Бешанковічы. Едуць па-

Вялікая колькасць коней у нас штогод бракуецца з-за розных захворванняў кашыт. У Чырвонай арміі зборажэнню кашыт у коней аддаецца шмат увагі (штодзенная замятка, расчыстка, агляды да і пасля работы). Асабліва ўвага аддаецца правільнай і своєчасвай коўцы.

У спецыяльных кавачных кузнях рыхтуюцца кваліфікаваныя кавалі пад кіраўніцтвам ветурачоў. Толькі пасля месячнага навучання і здачы экзамена каваль атрымлівае права на коўку коней.

га могуць звергнуць.

Аб дрэнным доглядзе каня паведамляе т. Пісун з калгаса «Колеса».

ДОБРА КАВАЦЬ КОНЕЙ

Фактычна каваль па коўцы коней гэта ёсць памочнік ветурача.

На жаль, коўцы коней у нас у БССР аддаецца вельмі мала ўвагі. Пры правярцы практыкі коўкі коней амаль у 10-ці раёнах прышлося ўпаўніцца, што гэту адказную работу часта даручаюць рамонтным кавалям, лічачы, што для гэтай справы асаблівага ўмення не трэба. Вось чаму нярэдка добрыя коўкі ў нас выходзяць са строю толькі з-за няправільнай коўкі.

Ветэрынарнае кіраўніцтва Наркамзема і райаэкадзельніцы пытаюцца казанах і парываюцца аднаразаваць. Указанні партыі і ўрата аб персавальнай адказнасці за коней.

Зямельныя органы павінны раз-жа звязацца з ваеннымі часткамі і пры дапамозе ваенных спецыялістаў, ветэрынарных урачоў падрыхтаваць кадры кваліфікаваных кавалёў па коўцы коней. Гэта мерапрыемства будзе спрыяць захаванню нашага конскага паталяўя.

Ветурач БРОДСКІ.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР М. ЛЯУКОУ.

3 студзеня 1935 г. г. МЕНСК.

ПАПРАУКА САКРАТАРЫЯТА ЦВК БССР

У апублікаванай у № 257 «Звязды» ад 12 снежня 1934 года паставы ад Прэзідыума ЦВК БССР «Аб перайменаваннях для ўзаквацання памяці тав. С. М. Кірава» ўключана памылка. Пункт «а» параграфа 2-га гэтай паставы трэба чытаць так: «Перайменаваць: а) машынабудуўнічы завод «Пролетарый» у машынабудуўнічы завод «Пролетарый» імя С. М. Кірава».

кля дасягненні Інстытута геалогіі БелАН у справе вывучэння чацверцічных адкладанняў БССР. У прыветнасці падкрэслена вялікая навуковая і практычная каштоўнасць праведзеных даследаванняў па вывучэнню буйных атаржэнцаў нарэнных парод і правядзінных інстытутаў работ па складанню карты чацверцічных адкладанняў БССР у маштабе 1:200000 з двума мерыдыяльнымі і трыма шыротнымі геалагічнымі профілямі.

Даняда, заслуханы на пленуме, будуць апублікаваны ў спецыяльным зборніку, прысвечаным вынікам работы адбыўшайся канферэнцыі.

С. МАЛЯРЭВІЧ.

Заг. аддзела рэгіянальнай геалогіі Інстытута геалогіі БелАН.

ную станцыю. Магучасць станцыі чатыры разы больш старой.

З пускам новай станцыі на вуліцах будзе зліта 800 телефонных слупоў, а таксама наветраныя правады, што надаць гораду больш унарадкаваны выгляд.

Пуск станцыі намечан на 20 студзеня.

Закончана і адана ў эксплуатацыю новая гарадская телефонная станцыя ў Мазыры.

Спаборніцтва конькабежцаў чатырох гарадоў

17 студзеня праводзіцца адборачны спаборніцтва на каньках для складання зборнай каманды канькабежцаў БССР. У спаборніцтвах будуць прымаць удзел каманды Менска, Гомеля, Віцебска і Магілёва.

Зборная каманда БССР прыме ўдзел ва ўсесаюзных конькабежных спаборніцтвах, якія пачнуцца 22 лютага ў Ленінградзе. (БЕЛТА).

15 студзеня на стадыёне «Дынама» імя Кірава адбудзецца сустрэча лепшых конькабежцаў трох гарадоў — Масквы, Менска і Гомеля. Спаборніцтва прысвечаныя культаму фінішу ўсебеларускай з'езда-на-льдавай эстафеты імя VII уосара-лізната і XI ўсебеларускага з'ездаў саветаў.

КОРАТКА

* 795 тыс. руб. паступіла за мінулы год ад членаў моўна-рэспубліканскай Беларускай у фонд дапамогі палітэміявольным у капіталістычных краінах.

* 11 новых хат-чытальня адкрыта за мінулы год пры сельсаветах Беларусі. У гэтым годзе адкрываецца яшчэ 18 хат-чытальня.

* Выстаўка дзіцячага вышукнага мастацтва адкрылася ў Доме мастацкага выхавання, у Віцебску. На выстаўцы прадстаўлена многа рысункаў і ўзораў рукадэльніцтва дзяцей.

* Першая ў БССР хата-радыёна адкрываецца ў Грыгінскім сельса-веце, Менскага раёна да XI ўсебеларускага з'езда саветаў.

АБАВЯЗКОВАЯ ПАСТАНОВА

Менскага гарадскога савета РС і ЧД

7 студзеня 1935 г. г. Менск

АБ ПРАФІЛАКТЫЧНАЙ ДЭЗІНФЕКЦЫІ СКРЫНАК ДЛЯ СМЕЦЦА, ВЫГРАБНЫХ ЯМ, ДВАРАВЫХ ПРЫБІРАЛЕНЬ, РЫНШТАКОЎ.

Для пазбавлення санітарнага становішча г. Менска гарадскі савет П А С Т А Н А Ў Л Я Е:

1. Устанавіць абавязковую прафілактычную дэзінфекцыю выграбных ям, дваравых прыбіралень, двароў, вуліц г. Менска.
2. Правядзенне азначанай дэзінфекцыі ўскласці на жакты, ЖВКТ, прадпрыемствы, установы, арганізацыі і прыватных домаўладнікаў, маючых у сваім веданні домаўладанні, пабудовы, баракі і іншага роду будыны.
3. Абавязковая дэзінфекцыя павінна праводзіцца 62 разы ў год:

у студзені — 2 разы	у ліпені — 8 "
у лютым — 2 "	у жніўні — 8 "
у сакавіку — 3 "	у верасні — 6 "
у красавіку — 5 "	у кастрычніку — 6 "
у маі — 6 "	у лістападзе — 6 "
у чэрвені — 8 "	у снежні — 2 "
4. Віноўныя ў парушэнні гэтай абавязковай паставы прыцягваюцца да адміністрацыйнай адказнасці — штрафу да 100 руб. або прымушовай работам да 14 дзён.
5. Нагляд за выкананнем гэтай абавязковай паставы ўскладаецца на санітарную інспектуру гарадправа і на РС міліцыі.

Старшыня Менскага горсавета **ЖУКОВІЧ.**
Сакратар Менскага горсавета **КАЗЛОЎСКІ.**

Гукавы кіно-тэатр Чырвоная Зорка

Кіно-драма-камедыя **ВЯСЁЛЫЯ РЭБЯТЫ**

Гукавы кіно-тэатр «Пролетарый»

Мастацкі фільм **ЧАПАЕУ**

Віно **Ад 8 студзеня**

«Гістарычныя» **Новая праграма**

Кіно «Спартак» **ДНЯ ГАЙ**

Выдатны фільм драма ў 6 частках

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакументы лічыць неспраўднімі

Партблеты: Дрыгалаў І. П., Клімоў Ся І. М., Комсапольскія білеты: Панагой-біс А. Ф.

Профбілеты: Тарон М. Е., Бабіцкая С. А., Кашчан Х. Д., Вайсковыя білеты: Тарлецкі В. Я., Граворскі Л. А., Тарлецкі Ф. І., Жыгалька Н. С., Краўчук В. І., Бурыно Л. К., Шалух А. Н., Чырчак В. К.

Менгарком КП(б)Б, ЦСПСБ і горсаветам

12 студзеня 1935 г., у 6 гадз. вечара, у памешканні Беларускага дзяржаўнага тэатра (рог Карла Маркса і Энгельса)

СКЛІКАЕЦЦА

АГУЛЬНА-ГАРАДСКІ ЗЛЁТ УДАРНИКАЎ ФІНАНСАВАГА ФРОНТА

Імя XI ўсебеларускага з'езда саветаў.

Злёт падлядае вынікі выканання фінплана 1934 года і вызначыць з-за дэцы 1935 года; прысудзіць пераходны хіст гаркона КП(б)Б і горсавета, а таксама будзе заключав содагавор на 1935 год з гарадскім Віцебскім і Гомельскім.

Па сканчэнні работ злёта БДТ-1 дасць паставоўку «МОСТ».

Партком, ФЗМК і кілсодом атрымаць запрашальныя і тэатральныя білеты ў гаркомсадзе (горсавет, пакой 22) да 11-і ўключна з 9 да 3 г. дня.

МЕНГАРКОМ КП(б)Б, ЦСПСБ, ГОРСАВЕТ.

Згодна паставы Прэзідыума Белкаапсаюза ад 10 снежня 1934 г. за № 791,

камбінат „Чырвоны хімік“

у сувязі з пераходам на выраб харчовай прадукцыі

ПЕРАЙМЯНОЎВАЕЦЦА

Ў „ХАРЧОВЫ КАМБІНАТ БЕЛКААПСАЮЗА“

Менскай электрастанцыі

патрэбны

старшы бухгалтар,

БУХГАЛТАР

ТЭХСАКРАТАР

Зварачацца: Совецкая, 110, да галоўбуха электрастанцыі.

прыпяцкая сплаўкантора

прапануе арганізацыям, якія выдуць загадоўкі дроў і будматэрыялаў.

представіць планы сплаву ў навігацыю 1935 г.

з уважаннем на ўсіх рэчых каньках і якую колькасць плаваць. Папярэдняем, што ад арганізацыі не прадставіць планы сплаву да 15 студзеня 1935 г.

Даводзіцца да ведама ўсіх устаноў, арганізацый і прыватных асоб

МАЛЯРШКЛОБУД

заводзіць і ішклявыя работы

на зашкленне парнікоў

Прымаюцца заказы на зашкленне парнікоў вых рам з шкля канторы

Менскі, так і на перыферыі.

НАВУКА І ТЭХНІКА

Як вызначыць хутка вільгаць фрэзернага торфу

Інжынер **Аучынінаў** (Шатур-дзест) знайшоў новы метад вызначэння вільгаці фрэзернага торфу.

Гэты метад быў правяран Інстытутам торфа у сезоне 1934 года як у лабараторных умовах, так і ў вытворчых на Шатуры і даў сярэдняе разыходжанне ад стандартнага метада 0,75 проц. Сутнасць данага метада заключаецца ў наступным.

Прыбы пасля дастаўкі з поля неадкладна размольваюцца і расейваюцца. З прытатаванай пробы бяруцца дзве навескі ў чашкі Коха па 3 грамы навескі размяркоўваецца роўна мерным пластом. К пачатку ўзаважвання тэмпература ў сушыльнай шафе даводзіцца да 1500. Пасля ўзаважвання чашкі з навескамі ставіцца ў шафу. Калі тэмпература дасягне 150° адзначаюць час і згатага моманту сушка торфу прадаўжаецца 20 мінут, прычым тэмпература ў шафе не павінна адхіляцца больш чым на 2 градусаў. Затым чашкі закрываюцца і ставіцца для ахалоджвання ў эксіктар на 10 мінут, пасля чаго ўзаважваюцца ў закрытым стане.

Пры спаранай рабоце двух лабарантаў магчымы выпуск гэтых аналізаў праз гадзіну 30 мінут пасля паступлення пробы ў лабараторыю. Такім чынам даны метад скарачае даўжыню аналізу ў 5-6 разоў параў-

нанні са стандартным, дазваляе рэгуляваць вытворчы праца і дае аналізы з сярэдняй дакладнасцю.

Інж. І. М. ТАПІРЫ

Новая работа балотнага інстытута

Навуковы работнік уосаюзнага Балотнага інстытута тав. **Вайцхоўіч** у выніку трохгадовых вышуктаў на Менскай балотнай станцыі дабіўся бліскачатага эфекту ў барацьбе з пу-стазеллем на пасевах зернавых культаур. У рэзультате апыткаван-ня 15-20 процантым раствору жалезнага купароса поўнаася-гінула тэкас зноснае пустазелле і пачаўнай тэва, макрымет-значнай ступені знішчаецца і іншыя адпаладовыя расліны, зеляні. Пры падліку на агар-ратовым метры плошчы на-апыткавання 15,20 проца ў тэварм жалезнага купароса ро-зання раслінны пустазелле па-ўсёго—51. Ураджай правамі-ным участку склаў 33 процантэра зерна аўса, патаса-ным—33 процантэра ці маі-на, а таксама і іншых ку-льтаур.

Нам, адк. рэдактар **М. М. М. М.**

Уп. Галоўлітбел **М. М. М.**